

Zima na vrtu s trajnicami ni pusta

BESEDILO: Jožica Golob-Klančič FOTO: Mojca Rehar Klančič, Peter Roje st.

Pravijo, da so trajnice tiste rastline, ki jim jeseni nadzemni deli odmrejo. Nova rast se zbudi spet spomladi. To je seveda le delna resnica, ker je zelo veliko trajnic tudi zimzelenih. Listje in druge nadzemne dele namreč ohranijo tudi pozimi. Nekaterim pa nadzemni deli res odmro, ni pa jih treba porezati pred pomladjo, ker so tudi suhe še vedno lepe.

Seveda je veliko tudi trajnic, ki po jesenskem odmiranju nadzemnih delov niso več lepe in z gredic pač odstranimo ostanke cvetja, cvetnih stebel in listja. Pa saj to itak delamo skozi vse leto. Vse, kar ni lepega, pač sproti odstranjujemo, pa naj bo to plevel ali poškodovani ali odmrti deli okrasnih rastlin. Vsekakor pa ohranimo na gredicah tudi v zimskem času vse tisto, kar lahko pripomore k lepemu videzu vrta, pa naj bo zeleno ali drugače pobarvano. Med

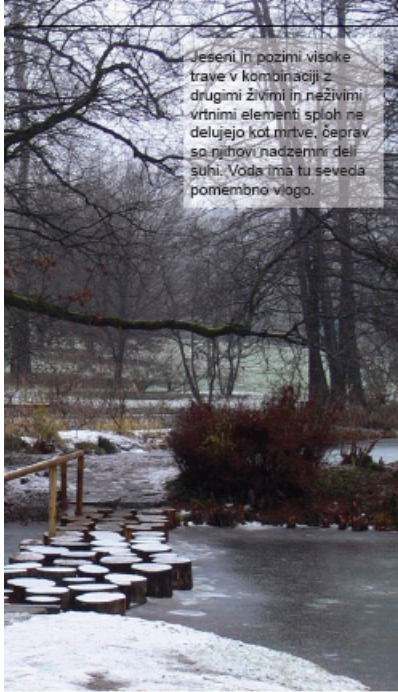
zimzelenimi trajnicami so seveda tudi takšne z barvitim listjem. Spomnimo samo na črno kačjo brado (*Ophiopogon planiscapus 'Nigrescens'*), nekatere pisane kolmeže (*Acorus gramineus* v sortah), veliko različnih iskrivk (*Heuchera*), razne praproti, telohe, nekatere lipice (*Epimedium*) in druge izmed srednje visokih in visokih. Med nizkimi blazinastimi trajnicami pa je sploh zelo veliko zimzelenih, oziroma zelenih in drugače obarvanih, vsekakor pa tudi

pozimi dobro vidnih. Poleg različnih odtenkov zelene, so najpogostejši različni odtenki sive in sivo zelene barve. So pa med njimi tudi drugače obarbane. Nekatere trajnice tudi zaradi mraza spremenijo barvo. Posebej učinkovita je recimo zimska rdeče-rjava barva nizkega blazinastega timijana (*Thymus serpyllum 'Atropurpurea'*), ki je v drugih letnih časih zelen.

Tudi med travami je nekaj zimzelenih. Večini pa nadzemni deli jeseni odmro. Pred tem se nekaterim bolj, drugim manj intenzivno obarvajo v rumeno, rumeno-rjavo, bakreno-rjavo, rdeče-rjavo ali preprosto rjavo barvo. Listje in cvetna stebela pa pri travah večinoma ostanejo tudi po odmiranju čvrsta in stabilna. Le kakšen moker sneg jih deloma polomi. Redko kdaj se zgodi, da jih popolnoma uniči. Celo močan veter suhih trav ponavadi ne polomi, ker so večinoma zelo prožna. V vetru, tudi primorski burji, le močno plapolajo in se upogibajo. Ko sneg skopni ali se burja umiri, so gosti šopi trav še vedno stabilni, pa naj bodo nizki ali visoki. PonekjeV imajo navado, da jeseni šope

Jeseni in pozimi visoke trave v kombinaciji z drugimi živimi in neživimi vrtnimi elementi sploh ne delujejo kot mrtve, čeprav so njihovi nadzemni deli suhi. Voda ima tu seveda pomembno vlogo.

visokih trav povežejo, da bi jih zavarovali pred zimskimi tegobami. To ima pač dobre in slabe strani. Kjer je trav več in druga drugo podpirajo, ponavadi povezovanje niti ni potrebno. Seveda pa ob spomladanski odjugi čimprej odstranimo tisto, kar je morda preveč poškodovano.

Pri orientalskih telohih začnejo popki riniti skozi zastirko iz listja že takoj, ko se čez dan temperature dvignejo nad ničlo. To je včasih že januarja, včasih pa šele marca. Takrat je smiselno vse stare in utrujene liste porezati tik nad zemljo. Tako bomo odprli pogled na prebujajoča se cvetna stebela in popke, ki bi sicer bili skriti pod listjem. Ko bodo cvetovi izgubili barvo, bo novo listje že nadomestilo staro. Takrat pa bodo cvetna stebela in cvetovi že opravili svoje poslanstvo in jih porežemo pri tleh. Novi listi bodo odslej lepi do naslednje zgodnje pomladi, pa naj bodo telohi posajeni na sončni gredi, v posodah pod drevjem ali grmovjem ali celo v posodah, ki jih po želji lahko ob pravem času celo prestavimo, kjer želimo posebej poudariti njihovo zgodnje cvetenje.

Sicer pozimi na vrtu ni posebnega užitka ob vrtnih opravilih, ker nas zebe. Pogled na v bolj toplih letnih časih opravljeno delo na vrtu pa je tudi pozimi dobrodejen. Zato bomo mrzle dni izkoristili tudi za tuhtanje o pomladnih opravilih in se pripravljali na nove saditve, presajanja in druge vrtno podvige. Izkoristili pa bomo tudi vsako priliko za uživanje v zimskih vrtnih slikah.

